

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Бердянський державний педагогічний університет
Освітня програма	32758 Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Бердянський державний педагогічний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32758
Назва ОП	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Євтушенко Наталія Миколаївна, Величко Олександр Миколайович, Шкільник Інна Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	18.02.2021 р. – 20.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2021/02/OP-Finansy-bankivska-sprava-ta-strakhuvannia.-072-Finansy-bankivska-sprava-ta-strakhuvannia.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2021/02/Prohrama-vizytu..pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження ЕГ від ОП є позитивним. Зазначена ОП має перспективи подальшого розвитку а її випускники є затребуваними на регіональному ринку праці. Цілі ОП узгоджені з місією та стратегічними завданнями БДПУ. Структура та зміст ОП відповідають предметній області спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та забезпечують формування інтегральної компетентності та ПРН. До процесу розробки та реалізації ОП активно залучаються стейкхолдери. Керівництво університету, Гарант, НПП, здобувачі та роботодавці демонструють активний пошук шляхів вдосконалення та подальшого розвитку даної ОП. Університет активно використовує електронне навчальне середовище. Заклад має високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення та в даному питанні має взірцеві практики участі в грантових проєктах та використання отриманих фінансових ресурсів для покращення освітнього середовища. В БДПУ створені всі необхідні умови для навчання осіб з особливими потребами. У закладі розроблено комплекс заходів для якісного підвищення кваліфікації НПП, в тому числі і заходи щодо матеріального та морального стимулювання. БДПУ визначається високим рівнем публічності та прозорості діяльності, у тому числі за ОП. За даною ОП відбувається тісна співпраця з роботодавцями. Виявлені під час експертизи слабкі сторони ОП можуть бути виправлені в досить короткий термін, надані рекомендації є досяжними та в цілому будуть сприяти покращенню високих результатів її подальшої реалізації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП та визначені в ній ПРН корелюють з місією, політикою забезпечення якості, принципами освітньої діяльності БДПУ та стратегічними завданнями його розвитку. Підготовка здобувачів за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування відбувається з врахуванням інтересів всіх стейкхолдерів, які активно співпрацюють. Протягом року після проходження попередньої процедури акредитації зміст та структурно-логічна схема ОП суттєво покращена, в ній враховані зауваження як експертної групи, так і галузевої експертної ради. Зміст ОП, її цілі та ПРН враховують регіональний аспект, зокрема в частині того, що розташування університету в м. Бердянськ вимагає більш поглибленого вивчення проблематики фінансового забезпечення курортно-рекреаційної території. ОП 2019 та ОП 2020 років відповідають вимогам Стандарту вищої освіти. На ОП створені умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Інформація щодо даної ОП в достатньому обсязі висвітлена у відкритому доступі на сайті БДПУ викладені ОП 2017, 2018, 2019 та 2020 років, у відкритому доступі є силабуси всіх ОК, які складені за типовою формою, що спрощує їх розуміння учасниками освітнього процесу, тощо). НПП на постійній основі оновлюють зміст ОП з урахуванням досягнень в науці та практиці. Освітній процес в умовах карантинних обмежень відбувається з використанням системи електронної підтримки навчання Moodle, електронної бібліотеки, матеріалів, розміщених в інституційному репозитарії. До реалізації освітнього процесу залучаються професіонали-практики сфери фінансів, банківської справи та страхування. БДПУ має високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення та демонструє взірцеві практики участі в грантових проєктах із залученням коштів для покращення умов провадження освітньої діяльності. В БДПУ створені всі необхідні умови для навчання осіб з особливими потребами. Реалізується дієва система забезпечення якості освітнього процесу, формується культура дотримання правил академічної доброчесності та працює система запобігання конфліктних ситуацій, боротьби із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. БДПУ визначається високим рівнем публічності та прозорості діяльності, у тому числі за ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Не зважаючи на відповідність ОП діючим нормативним документам, вона потребує певного осучаснення, шляхом перегляду ОК та впровадження таких, які б відображали новітні тенденції розвитку спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування». Рекомендовано також розширити фокус програми, враховуючи потенціал розвитку не лише м. Бердянськ, а і Запорізької області в цілому, особливо беручи до уваги потенціал розвитку Бердянського морського торговельного порту. Доцільно вилучити з опису ОП як міждисциплінарної програми, якою вона не є за змістом. Варто зрівноважити обсяги кредитів, що відводяться на вивчення окремих ОК та переглянути кількість кредитів для виконання курсових робіт, оскільки наразі вони є дещо надмірними та необґрунтованими. Рекомендовано посилити роботу в напрямку залучення як НПП так і здобувачів до участі в програмах академічної мобільності. Посилити роботу щодо залучення здобувачів до участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт та Всеукраїнських студентських олімпіадах за спеціальністю. Рекомендовано також запровадити процедуру підписання Декларації Академічної доброчесності як НПП так і здобувачами. Для більш ефективної комунікації учасників освітнього процесу рекомендовано запровадити систему електронного документообігу через формування електронних особистих кабінетів, що дозволить прискорити збір та обробку необхідної інформації, в т.ч. і щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, проведення анкетувань та обробки їх результатів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Вивчення ОПП 2017 (<https://bitly.su/Wz1D>), 2019 (<https://bitly.su/48qJ>) та 2020 (<https://bitly.su/pno5ev>) років, а також Стратегії розвитку БДПУ на період 2018-2021 роки (<https://bitly.su/mFGlFKW>) та Концепції освітньої діяльності, окресленої в Статуті БДПУ (<https://bitly.su/8Xha4>), засвідчуємо, що мета ОПП узгоджена із місією, визначеною політикою забезпечення якості, принципами освітньої діяльності університету. Керівництво університету та Гарант ОПП (Зустріч 1) засвідчили їх повне розуміння місця та ролі ОПП у досягненні стратегічних завдань БДПУ, а також потреби в її динамічному оновленні. Було відзначено, що за останній рік з моменту попередньої акредитації ОПП, яка визнана як умовна, Гарант ОПП та робоча проєктна група приділили значну увагу щодо удосконалення ОПП та приведення її у повну відповідність до місії університету, що полягає у «підготовці конкурентоздатних фахівців з високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, що ґрунтуються на кращих вітчизняних традиціях та інтегровані у світову освіту й науку».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Інформація, отримана від Гаранта, академічного персоналу, здобувачів та роботодавців (Зустрічі 2,3,5), а також представлені документи (витяги з протоколів засідань робочої групи) засвідчили, що мета ОПП, а також ПРН враховують позиції та потреби всіх зацікавлених сторін. Випусковою кафедрою за даною ОПП є кафедра економіки, підприємництва та фінансів. До освітнього процесу залучені викладачі з інших кафедр університету - (8 кафедр), що забезпечують викладання як обов'язкових так і вибіркового ОК. Під час спілкування зі здобувачами та роботодавцями отримано підтверджуючу інформацію щодо їх участі в обговоренні ОПП, а також засвідчено, що вони мають реальну можливість впливати на зміст ОПП, її цілі та ПРН. Крім того Гарантом програми надані протоколи засідань робочої групи на яких були присутні здобувачі та роботодавці, (Додаток 1). Так при формуванні ОПП 2020 р. (<https://bitly.su/pno5ev>) було враховано пропозиції здобувачів Костенко Г. та Ляшко А. щодо початку вивчення обов'язкових ОК професійної підготовки на першому курсі, відповідне рішення зазначено у витязі з протоколу засідання робочої групи. Відповідно ОК «Гроші та кредит» в ОПП 2020 р. переміщено до 1 семестру, порівняно з ОПП 2019 р. (<https://bitly.su/48qJ>) (3 семестр); ОК «Фінанси» відповідно перенесено до 3 семестру з 5 семестру. Крім того під час розширеного засідання робочої групи, обговорювались результати анкетування здобувачів «Дисципліна очима студента» (<https://bitly.su/yIJggxjA>), мотивації навчання (<https://bitly.su/HmRhR>) та прийнято рішення щодо врахування отриманих результатів при формуванні навчального навантаження викладачів. У витягах з протоколів також розгорнуто відображено рекомендації роботодавців щодо внесення до ОПП змін щодо переліку ОК, які б враховували особливості розвитку регіону як курортно-рекреаційної території. Під час зустрічі з роботодавцями (Кірюшенкова Т. заступник керуючого ТББВ №10007/0339 АТ «ОщадБанк»; Бутіна Л. - головний бухгалтер ПП ВТФ «АБАД»; Криворучко Н. - радниця міського голови м. Токмак з питань інвестиційної та міжнародної діяльності) було підтверджено, що вони дійсно надавали такі рекомендації. Це було враховано у вигляді обов'язкових ОК в ОПП 2020 р. (<https://bitly.su/pno5ev>) ПП 03 «Економіка Північного Приазов'я» та ПП 09 «Моделювання фінансових процесів курортно-рекреаційних систем». НПП також активно долучаються до обговорення змісту та структурно-логічної схеми ОПП, що знаходить своє відображення в перегляді обсягів кредитів, що відводяться на вивчення ОК. Таким чином при формуванні ОПП враховуються інтереси різних груп стейкхолдерів – здобувачів, НПП та роботодавців.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Формування цілей даної ОПП та ПРН враховують основні тенденції, що відбуваються в сфері фінансів, банківської справи та страхування, а також ті вимоги, які висувають роботодавці до випускників. Під час зустрічі з роботодавцями (зустріч 5) та випускниками (зустріч 8) було встановлено, що стейкхолдери активно долучаються до обговорення ОПП, її цілей та зазначено, що навчання на даній ОПП забезпечує набуття необхідних компетентностей та навичок, достатніх для отримання першого робочого місця за фахом. Роботодавці підтвердили свою готовність і надалі приймати на роботу випускників даної ОПП. Зазначена ОПП враховує регіональний аспект,

що проявляється в особливостях розвитку м. Бердянська, в якому знаходиться університет, як курортного міста, що є частиною курортно-рекреаційної зони Приазов'я що було підтверджено під час зустрічей з НПП (зустріч 2) та роботодавцями (зустріч 5). В ОПП 2020 р. введені обов'язкові ОК професійного спрямування ПП 03 «Економіка Північного Приазов'я» та ПП 09 «Моделювання фінансових процесів курортно-рекреаційних систем». Такі зміни стали наслідком обговорення з роботодавцями та участі викладачів у круглому столі, який було організовано в м. Бердянську проектом USAID «Економічна підтримка Східної України» у співпраці з Бердянською міською радою та Запорізькою обласною державною адміністрацією (<https://bitly.su/AYLMVj>). Крім того при підготовці ОПП та її перегляді враховуються результати моніторингу аналогічних ОПП вітчизняних ЗВО таких як КНУ ім. Тараса Шевченка, КНЕУ імені Вадима Гетьмана та інших. В звіті про самооаналіз, а також під час зустрічей з НПП було зазначено, що при удосконаленні ОПП враховується досвід іноземних ЗВО, зокрема Вищої школи економіки (м. Лондон, Великобританія), університету Братислави, університету Сорбонни, що знайшло своє відображення в перегляді вибірових компонент та включенні до їх переліку ОК Блокчейн-технології, Діджитал-інвестування». Враховуючи, що спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування» розвивається динамічно і фінансові установи, особливо в умовах пандемії значну увагу приділяють цифровізації своїх процесів доречно було б розглянути можливість запропоновані вище вибірові компоненти включити до переліку обов'язкових ОК, що дозволило б опановувати здобувачам останні тенденції розвитку спеціальності та бут максимально конкурентоздатним на ринку праці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджено наказом МОН України від 24.05.2019 № 729. При цьому в БДПУ ОПП була розроблена ще в 2016 році, до появи стандарту. На підставі перевірки ОПП 2016, 2017, 2018, 2019 та 2020 років встановлено, що практично кожного року відбувались коригування змісту ОПП. Відповідно ОПП 2019 (<https://bitly.su/48qJ>) та ОПП 2020 року (<https://bitly.su/pno5ev>) було досить суттєво перероблено та приведено у відповідність до вимог затвердженого стандарту. ОПП відповідає Стандарту вищої освіти, визначений в ньому інтегральній компетентності. Сформовані в ОПП загальні та спеціальні компетентності забезпечують формування інтегральної компетентності та дозволяють досягти задекларованих в Стандарті ПРН. ОПП 2020 р. доповнена спеціальними компетентностями СК 12, СК 13, СК 14, які відображають її регіональний аспект – курортно-рекреаційну зону Приазов'я, до якого входить м. Бердянськ. Це також знайшло своє відображення і в формулюванні ПРН в ОПП 2020 р., які доповнено ПРН 24 та ПРН 25, що узгоджені із додатковими спеціальними компетентностями. В цілому ОПП 2020 р. сформована у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування та забезпечує досягнення визначених результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОПП та визначені в ній ПРН є коректними та узгоджуються з місією, політикою забезпечення якості, принципами освітньої діяльності університету та стратегічними завданнями його розвитку. Підготовка здобувачів за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування відбувається з врахуванням інтересів стейкхолдерів – здобувачів, роботодавців та НПП, співпраця між якими носить активний характер. Розроблені ОПП 2017, 2018, 2019 та 2020 року поступово вдосконалюються. ОПП 2019 та ОПП 2020 років відповідають вимогам Стандарту вищої освіти. При розробці ОПП враховується досвід вітчизняних та зарубіжних університетів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В якості рекомендацій ЕГ зазначає, що не зважаючи на те, що ОПП відповідає вимогам Стандарту вищої освіти вона не може бути охарактеризована як така що носить ознаки інноваційності та потребує подальшого оновлення шляхом введення ОК, які б відображали сучасні тенденції розвитку у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Беручи до уваги, що позитивним для даної ОПП є її фокусування на особливостях розвитку м. Бердянська в межах курортно-рекреаційної зони, варто певної мірою розширити цей фокус, враховуючи не лише цю особливість регіону, а також і перспективи розвитку Бердянського морського торговельного порту.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» відповідає Критерію 1 водночас її не можна охарактеризувати як інноваційну. Цілі та ПРН сформульовані у відповідності до Стандарту вищої освіти відповідної спеціальності та мають певний регіональний аспект, пов'язаний із особливістю розташування університету в м. Бердянськ, який знаходиться в курортно-рекреаційній зоні, але це певною мірою звужує ОПП. До розробки та перегляду ОПП активно долучаються стейкхолдери: академічний персонал, здобувачів та роботодавців. ОПП побудована з урахуванням моніторингу аналогічних ОПП провідних вітчизняних та закордонних ЗВО. ОПП в достатній мірі відповідає вимогам за підкритеріями 1.1 - 1.4 та в цілому за критерієм 1. Вагомих недоліків не виявлено. Рекомендації є досяжними.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОПП та її освітніх компонентів відповідає вимогам чинного законодавства. ЕГ проаналізувала ОПП 2020 р. (<https://bitly.su/pno5ev>) та констатує, що обсяг освітньої складової в ОПП відповідає вимогам Стандарту вищої освіти (<https://bitly.su/mNH3Tb>) – 240 кредитів ЄКТС, а для скороченого терміну навчання на основі ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») – 120 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг обов'язкових ОК становить 180 кредитів, при цьому з них 22 кредити відводиться для опанування ОК циклу загальної підготовки та 158 – циклу професійної підготовки, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти. Обсяг навчального навантаження. Відображений у навчальному плані ОПП 2020 р. (Додаток 2) є рівномірним за семестрами по кількості кредитів та врівноважений по кількості годин, відведених на аудиторне навантаження. Обсяг окремих ОК знаходиться в межах від 3 до 7 кредитів, що не завжди є обґрунтованим, виходячи з аналізу силабусів. При цьому не досить обґрунтованим на наш погляд є виділення часу для підготовки та написання курсових робіт в обсязі 3 кредитів - ПП 13, ПП 21, ПП 23. Атестація за даною ОПП передбачена у вигляді атестаційного екзамену, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОПП 2019 та 2020 років дозволяє стверджувати, що структурно-логічна схема даних ОПП дозволяє досягати визначених в них цілей та задекларованих ПРН. При цьому в ОПП 2020 р. враховані зауваження, зазначені в експертному висновку ГЕР (<https://bitly.su/wljd>). Зокрема щодо «порушення підпорядкованості логіці викладання та навчання. Дисципліна "Фінанси" є основою для опанування таких освітніх компонентів, як: "Страхування" (4 семестр), "Фінанси підприємств" (4 семестр), "Фінансовий ринок" (5 семестр)». В ОПП 2020 р. ОК ПП 12 «Фінанси» переміщена до 3 семестру та стає основою для вивчення вище зазначених дисциплін. Ознайомлення з силабусами, які знаходяться у відкритому доступі дозволяють зробити висновок, що обов'язкові ОК забезпечують досягнення ПРН та набуття задекларованих загальних та фахових компетентностей. <https://bitly.su/bC4B7h98>). Аналіз матриць відповідності компетентностей ОК, а також забезпечення ПРН освітніми компонентами з одночасним переглядом силабусів дисциплін, в яких визначено освітні компетентності, що набуваються в межах освітньої компоненти, а також ПРН засвідчив комплексність та взаємопов'язаність ОК та їх спрямованість на досягнення інтегральної компетентності та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст даної ОПП відповідає предметній області, визначеній Стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://bitly.su/mNH3Tb>). Цілями ОПП 2020 р. є «підготовка фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері фінансової системи, здатних застосовувати сучасні інструменти фінансового управління у сферах оподаткування, банківської, страхової, фінансово-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, регулювання фінансових ризиків, оптимізації міжбюджетних відносин» (<https://bitly.su/pno5ev>). Враховуючи визначену мету, ОПП містить достатню кількість ОК професійного циклу, виробничу практику, курсові роботи, які забезпечують набуття здобувачами ПРН, передбачених у ОПП. В ОПП 2020 р. зазначено, що вона носить характер міждисциплінарної. Відповідно до ст. 9 Закону України «Про вищу освіту» (<https://bitly.su/W7oZRldY>),

міждисциплінарні ОП можуть створюватись на другому (магістерському) рівні вищої освіти, та не можуть бути реалізованими на першому бакалаврському рівні. Проаналізувавши перелік ОК, силабуси відповідних навчальних дисциплін, визначених в ОПП загальних та спеціальних компетентностей та ПРН, а також їх узгодженість між собою, ЕГ дійшла висновку, що дана ОПП не має ознак міждисциплінарної, вона не містить компетентностей та ПРН, які б мали відношення до іншої предметної області (спеціальності) та не передбачає опанування знань, що знаходяться на межі галузей знань. Вказана в ОПП міждисциплінарність може розглядатись як технічна помилка, яку варто виправити.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОПП 2020 р. сформована таким чином, що дозволяє здобувачеві сформувати індивідуальну освітню траєкторію через вибір навчальних дисциплін. Так в ОПП, що реалізується протягом 3 р. 10 міс. передбачено на вибіркові ОК 60 кредитів із 240, що становить 25 %, в ОПП за скороченим терміном навчання на базі молодшого бакалавра терміном 1 р. 10 міс. – 30 кредитів із 120, що також становить 25 %. Процедура вибору досить чітко прописана в «Положенні про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» (<https://bitly.su/Oe133p>). Під час зустрічей зі здобувачами (зустріч 3) та представниками студентського самоврядування (зустріч 4) було підтверджено, що здобувачі ознайомлені з процедурою вибору та дійсно його здійснюють. Як позитивну практику ЕГ відзначає, що згідно п. 11.4.7. «Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» (<https://bitly.su/Oe133p>) здобувачі здійснюють вибір через процедуру анкетування. При цьому макет анкети розробляється органами студентського самоврядування, а результати анкетування опрацьовує деканат та вносить до робочих навчальних планів перелік обраних студентами дисциплін. На сайті БДПУ представлено у відкритому доступі перелік дисциплін за вибором здобувачів (<https://bitly.su/RiwJoHeL>), який затверджено рішенням Вченої ради БДПУ та Погоджено Студентською Радою БДПУ. Крім того на сайті також у відкритому доступі для ознайомлення здобувачів надано Анотації дисциплін вільного вибору здобувачів для освітнього ступеня бакалавра (<https://bitly.su/hX2fZ3B>). ЕГ відзначає, що в ОПП 2020 р., порівняно з ОПП 2019 р. внесені суттєві зміни та виправлено зауваження, висловлені під час попередньої експертизи. Зокрема з ОПП 2020 р. прибрано в переліку вибірових компонентів блок дисциплін, які встановлює ЗВО, що присутнє в ОПП 2019 р. таким чином процедуру вибору приведено у відповідність до чинного законодавства та забезпечено право вибору в обсязі не менше 25 % від загального обсягу ОПП. Таким чином ЕГ дійшла висновку, що за даною ОПП усунуто виявлені недоліки та наразі створено умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Аналіз ОПП 2020 р. та навчального плану (Додаток 2) засвідчив наявність достатнього обсягу кредитів – 24 кредити для практичної підготовки здобувачів, під час якої здобувачі набувають практичні навички, які необхідні для подальшого працевлаштування за спеціальністю. Практична підготовка передбачена у вигляді наскрізної виробничої практики, яка відбувається в лютому місяці на 1, 2, 3 та 4 курсах навчання. Кожна практика розрахована на обсяг в 6 кредитів. Проведення практики регламентується «Положенням про проведення практики студентів Бердянського державного педагогічного університету» (<https://bitly.su/IEw5AkV>). Для здобувачів в 2019 р. розроблена наскрізна програма практик за даною спеціальністю (<https://bitly.su/vouINB>) у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти. В ній визначено зміст для кожного модулю практики у 2, 4, 6 та 8 семестрах відповідно. Аналіз програми, а також наданих Гарантом для ознайомлення Звітів здобувачів щодо проходження практики засвідчив, змістовну відмінність між ними та поступове ускладнення завдань з кожним наступним курсом. Крім того у зазначеній програмі визначено порядок проведення практики, її методичне забезпечення, форми та методи контролю. Для кожного модулю практики визначено перелік загальних та спеціальних компетентностей та ПРН. Під час зустрічі із здобувачами (зустріч 3) встановлено, що вони мають можливість самостійно обирати базу проходження практичної підготовки. Роботодавці на зустрічі (зустріч 5) підтвердили також, що здобувачі за даною ОПП проходять практичну підготовку і в їх установах та на підприємствах. Вони також відзначили свою готовність продовжувати таку співпрацю та зазначали достатній теоретичний рівень підготовки здобувачів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В ОПП 2019 та 2020 рр. приділяється увага щодо набуття соціальних навичок (soft skills). Їм відповідають як загальні – ЗК03, ЗК09, ЗК10, ЗК11 так і спеціальні – СК09, СК10, СК11 компетентності, а також ПР12, ПР17, ПР18, ПР19. Ознайомлення з силабусами дисциплін дозволило пересвідчитись, що значна частина ОК сприяють в тій чи іншій формі набуттю соціальних навичок. Це також підтверджує і матриця забезпечення ПРН відповідними ОК. Так як приклад ПР12 забезпечується ЗПО2, ЗПО4, ЗПО5, ЗПО6. Під час зустрічі з НПП та здобувачами було підтверджено, що в освітньому процесі застосовуються різні форми та методи навчання, які сприяють набуттю soft skills, зокрема використовуються ділові ігри, проводяться конкурси, здобувачі запрошуються до участі в наукових та

позанавчальних заходах, що проводяться в БДПУ, а також до участі в міських та обласних заходах. Здобувачі обізнані з поняттям соціальні навички та розуміють потребу в їх набутті та розвитку. Так як приклад здобувачі за даною ОПП запрошуються на зустрічі під час яких обговорюються проблеми, пов'язані з першими кроками у працевлаштуванні та важливості якраз соціальних навичок - визначення особистих професійних цілей, формування навичок ефективної комунікації та самопрезентації, тощо (<https://bitly.su/ckgZJPr1>).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОПП та її окремих компонентів відповідає нормативним вимогам, визначеній меті та дає змогу забезпечити набуття інтегральної компетентності та визначених ПРН. В навчальному плані чітко зазначені обсяги аудиторного навантаження та самостійної роботи здобувачів. Сумарний обсяг навчального часу ОПП 2020 р. становить 7200 годин, в т.ч. 28,3 % (2040 год.) відведено на заняття з викладачами та 71,7 % (5160 год.) – самостійна робота. В цілому за семестрами кількість годин на тиждень є врівноважено та становить 28 годин протягом 1-7 семестру та 26 годин протягом 8 семестру. Загальна кількість кредитів становить 30 кредитів на семестр, що відповідає діючим вимогам. За окремими ОК співвідношення годин відрізняється, що визначається особливостями та змістом конкретної дисципліни. За результатами зустрічі із стейкхолдерами було встановлено, що кількість годин, що відводиться на вивчення ОК регулярно обговорюється та переглядається. Під час зустрічі зі здобувачами було встановлено, що відбуваються регулярні опитування щодо їх задоволеності зокрема освітнім процесом. Так їх задоволеність достатньою кількістю аудиторних занять оцінюється в межах анкети «Дисципліна очима студента» (<https://bitly.su/ylJggxjA>). Крім того в опитуванні «Використання дистанційного навчання» (<https://bitly.su/RSN6uT>) визначався рівень задоволеності в успішності розподілу часу для виконання дистанційного навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснюється. Водночас під час зустрічі з роботодавцями (зустріч 5) вони підтвердили свою готовність до обговорення впровадження освітньої програми за дуальною формою.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

В цілому зміст ОПП 2020 р., порівняно з ОПП 2019 є більш структурованим, ОК програми є логічно взаємопов'язаними і в сукупності забезпечують досягнення визначеної мети, інтегральної компетентності та ПРН. Зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Здобувачі мають можливість та існують реальні механізми формування індивідуальної освітньої траєкторії. В ОПП 2020 р. здійснено коригування блоку вибіркового освітнього компонент та приведено їх у відповідність до вимог чинного законодавства в обсязі не менше 25 % загального обсягу кредитів. Для забезпечення практичної підготовки передбачено проведення наскрізної практики з 1 по 4 курс навчання. ОПП та її окремі ОК забезпечують можливість набуття соціальних навичок. Обсяг освітньої складової ОПП та її ОК відповідає нормативним вимогам. Співвідношення годин відведених на роботу з викладачами та самостійну роботу здобувачів знаходиться в межах встановлених вимог. Під час анкетування здобувачів з'ясовується їх задоволеність фактичним навантаженням, що в подальшому враховується при внесенні змін до ОПП та формуванні навчального плану.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує внести корективи в ОПП 2020 р. зокрема дана ОПП не є по своєму змістовному наповненню міждисциплінарною, як це зазначено. ЕГ вважає за необхідне звернути увагу, що згідно ст. 9 Закону України «Про вищу освіту» міждисциплінарні ОП можуть створюватись на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Крім того, на думку ЕГ виділення по 3 кредити для підготовки курсової роботи є необґрунтованим і рекомендує привести у відповідність до реальних витрат часу здобувачів на опанування таких ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

В цілому ОПП за структурою та змістом є типовою, та в достатній мірі відповідає вимогам підкритеріїв 2.1-2.2, 2.4-2.9 та критерію 2 в цілому. Часткова невідповідність критерію 2.3 носить незначний характер та може бути виправлена в короткий термін. Вагомих недоліків не виявлено. Рекомендації є досяжними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Конкурсний відбір у БДПУ проводиться відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» (<https://bitly.su/1sJ6v7b>). Визначено чітку процедуру вступу, відповідні додатки включають повний та структурований набір предметів для вступу (<https://bitly.su/oacU>), де також зазначено коефіцієнти за кожною з дисциплін, та вага документу про середню загальну освіту. Враховано можливість вступу та правила для осіб, які на основі ОС молодшого бакалавра (ОКР молодшого спеціаліста) вступають для здобуття ступеня бакалавра (<https://bitly.su/h8ko4>). Оприлюднено правила для вступників, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь вищої освіти (<https://bitly.su/EQMQ3hkh>). Основний лінк з правилами <http://bdpu.org>; розділ вступнику. Докази: правила прийому до БДПУ, результати опитувань фокус-груп.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Освітня програма має певні особливості пов'язані з територіальним розташуванням, через що дана програма наповнена не зовсім типовими освітніми компонентами (Економіка Північного Приазов'я, Моделювання фінансових процесів курортно-рекреаційних систем), але вони не потребують врахування додаткових критеріїв при вступі на навчання. Докази: правила прийому до БДПУ, освітні компоненти у ОПП (<https://bitly.su/pno5ev>)

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

БДПУ проводить активну співпрацю із зарубіжними ЗВО та наявні договори про спільні освітні програми (<https://bitly.su/9ahpQ>), що підтверджує реалізацію принципів академічної мобільності. Додатково сформовано правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти (<https://bitly.su/HJlJG8>) Докази: договори міжнародного партнерства, результати опитувань фокус-груп.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у «Положенні про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» прописано п.8, де чітко визначено принципи та критерії визнання результатів навчання у неформальній освіті та зазначено про безпосередній вплив даної освіти на рейтингування та підсумкове оцінювання навчання (<https://bitly.su/rm1r2>) Докази: «Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті», результати опитувань фокус-груп.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Зрозумілий та логічно структурований сайт (<http://bdpu.org>; розділ вступнику.), де наявні необхідні відомості та чіткі правила прийому на навчання за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» (включно), для всіх можливих категорій абітурієнтів. Також, не можна не відмітити «Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» а саме 8-й пункт, де максимально враховано можливості зарахування результатів навчання у неформальній освіті, що надає здобувачам можливості набувати кваліфікації відповідно до стандартів якості вищої освіти знаходячись у динаміці тенденцій науки та ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність представників кафедри (здобувачів), що приймали участь у програмах мобільності. За звітом СО зазначено лише одного представника від кафедри у 2015-2016 навчальному році, дана інформація не зазначена на сайті ЗВО та не була підтверджена документально. Оскільки є прозорі та відкриті принципи у положенні «ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» (<https://bitly.su/EIEwjL>) а саме: пункт 8 даного положення, рекомендовано посилити роботу по інформуванню здобувачів про їх можливості отримувати додаткові знання у сфері неформальної освіти, а також доречним є відображення у силабусах рекомендованих онлайн курсів за результатами яких здобувачі можуть отримати додаткові бали (або зарахування) за проходження такого навчання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОПП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4. ОПП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з не суттєвими недоліками. Рекомендації є досяжними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На сайті БДПУ у вільному доступі розміщена ОПП (<https://bitly.su/pno5ev>), яка містить повну інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, а також «Положення про організацію освітнього процесу БДПУ» (<https://bitly.su/nP12Vco>), що регулює форми та методи навчання і викладання. Згідно положення, освітній процес здійснюється у такій формі: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи. В БДПУ здобувачі вищої освіти обирають індивідуальну освітню траєкторію за рахунок вибору форми навчання (очна (денна)/заочна(дистанційна), вибіркових ОК (<https://bitly.su/K7SRK>), а також мають можливість отримати завдання та результати їх перевірки з використанням системи дистанційного навчання «Moodle», що свідчить про дотримання принципів студентоцентрованого підходу в організації освітнього процесу ЗВО. Взаємодія викладачів зі здобувачами вищої освіти відбувається з використанням сучасних інформаційних технологій (Zoom, Viber, Moodle). Під час зустрічей студентське самоврядування та студенти підтвердили, що задоволені формами і методами навчання, що дозволяють досягати заявлених у ОПП цілей та ПРН, культурою якості ЗВО, відсутністю прецедентів щодо дискримінації, корупції та сексуальних домагань.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ було встановлено, що здобувачам надається повна і своєчасна інформація про цілі, зміст та ПРН, порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонент, тощо. В 7 розділі Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ (<https://bitly.su/nzuPI>) регламентовано систему оцінювання результатів навчання. Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті; розклади занять та проведення атестації (<https://bitly.su/KOGXFW6>); перелік вибіркових дисциплін (<https://bitly.su/KOGXFW6>) та їх анотації система електронної підтримки навчання Moodle,

де розміщені матеріали з кожної освітньої компоненти (<https://bitly.su/o6dV>), силабуси освітніх компонент (<https://bitly.su/o6dV>) сприяють проінформованості здобувачів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

НПП кафедри економіки, підприємництва та фінансів та здобувачі за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» залучені до реалізації наукової теми кафедри «Методологічні аспекти дослідження розвитку економіки курортно-туристичних територій» (номер держреєстрації 0114U000688), що сприяє забезпеченню поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП. Наукова робота здобувачів вищої освіти також є важливою складовою освітнього процесу про що свідчать публікації Володченко Антона (наук. кер.: к.е.н., доц. Костенко Г.П.) «Аналіз доходів та видатків місцевих бюджетів (на прикладі міста Бердянськ); Дворецької Анастасії (наук. кер.: ст. викладач Задворна О.В.) «Міжнародний ринок праці та тенденції його розвитку»; Катеринич Анни (наук. кер.: к.е.н., доц. Горпинич О.В.) «Економічна сутність небанківських фінансових посередників»; Савви Дмитра (наук. кер.: ст. викладач Швачко В.А.) «Державний борг, його види та джерела покриття» тощо. Участь підтверджена відповідними документами – сертифікатами учасника, збірниками тез. Поєднання навчання та наукових досліджень відбувається також при вивченні навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень», оскільки здобувачі мають можливість опановувати навички дослідницької діяльності.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Щорічно, з метою підвищення якості освітнього процесу проводиться процедура моніторингу та оновлення ОПП у ЗВО, що регламентована Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ (<https://bitly.su/rm1r2>) та Положенням про освітні програми Бердянського державного педагогічного університету (<https://bitly.su/cLdPl>), із залученням внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів - безпосередніх учасників реалізації освітньої програми. Експертною групою було встановлено, що кафедра економіки, підприємництва та фінансів має тісну співпрацю з провідними підприємствами, установами регіону, пропозиції яких враховуються при оновленні ОПП. Науково-педагогічні працівники регулярно оновлюють навчальний контент освітніх компонент на основі сучасних тенденцій розвитку галузі та отриманих результатів наукової діяльності про що свідчить активна участь у міжнародних конференціях та організований процес підвищення кваліфікації викладачів у різних закладах вищої освіти.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Наукові дослідження НПП опубліковані у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science (у 2020 році 5 наукових праць). За результатами наукової діяльності викладачами кафедри протягом 2017-2020 рр. опубліковано 31 наукову працю і на основі отриманих результатів оновлено навчальний контент дисциплін. НПП кафедри приймають активну участь у наукових конференціях за кордоном: Греція, Італія, Латвія, Польща, Канада, Японія (про підтвердження надано докази з посиланням на гугл-диск). За результатами зустрічей з'ясовано, що в 2015-2016 рр. студент даної спеціальності В. Мухін навчався за програмою міжнародного обміну в університеті м. Вроцлав, Польща та на даний час студент Д. Несторенко паралельно навчається в Словацькому технічному університеті (м. Братіслава) на факультеті електроніки та інформатики. Створено організаційні умови реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (ERASMUS+(KA 107) (<https://bitly.su/teA6>). Інтернаціоналізації навчання сприяє міжнародна співпраця університету та іноземними ЗВО та науковими організаціями (129 договорів про співпрацю <https://bitly.su/9ahpQ>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Університет активно використовує електронне навчальне середовище (де розміщені матеріали за кожною освітньою компонентою), що допомагає ефективно координувати освітні процеси та сприяє дистанційному навчанню. Сильною стороною ОПП є наявність силабусів, які розміщено у відповідному розділі на сайті, де зазначена інформація про освітню компоненту. Під час реалізації ОПП вдало поєднується навчання і наукові дослідження. Здобувачі вищої освіти та НПП є активними учасниками науково-практичних конференцій. Позитивною практикою є участь університету у міжнародних програмах та проєктах. НПП мають наукові публікації у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Низький рівень наукової, публікаційної та проектної активності здобувачів вищої освіти. Доцільно активізувати участь здобувачів ОП у міжнародних наукових проектах. Активніше залучати здобувачів до наукової роботи та участі у Всеукраїнських студентських олімпіадах та Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. З метою розширення компетентності іншомовної комунікації (ЗКо4) рекомендовано запровадити викладання окремих ОК іноземною мовою та поповнити базу бібліотеки фаховою літературою іноземною мовою. ЕГ, в якості рекомендації, пропонує зазначити назви тем в силабусах навчальних дисциплін, а також варто звернути увагу на надання посилань на дистанційні курси, які можна було б опанувати здобувачам вищої освіти в межах неформальної освіти, а результати зарахувати в підсумкову оцінку.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

В цілому форми та методи навчання і викладання за ОПП дають можливість здобувачам вищої освіти досягнути заявлених у ОПП цілей та ПРН, відповідають принципам академічної свободи та вимогам студентоцентрованого підходу. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за кожною ОК доступна, зрозуміла та надається вчасно. Здобувачі вищої освіти залучені до наукової роботи, таким чином забезпечується поєднання навчання та дослідження під час реалізації ОПП. Рівень викладання і навчання за ОПП відбувається з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у галузі. Навчання, викладання та наукова діяльність пов'язана з інтернаціоналізацією діяльності БДПУ. ЕГ дійшла згоди, що освітня діяльність за даною ОПП загалом відповідає Критерію 4 з недоліками, що є не суттєвими. Відповідно до критерію 4.2 варто зазначити назви тем в силабусах навчальних дисциплін, а також звернути увагу на надання посилань на дистанційні курси, які можна було б опанувати здобувачам вищої освіти в межах неформальної освіти. За критерієм 4.3 доцільно активізувати наукові дослідження здобувачів вищої освіти за фахом. Зазначені слабкі сторони можуть бути усунені в короткі терміни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до нормативних документів в БДПУ забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти. Загальні форми контрольних заходів та система оцінювання здобувачів вищої освіти визначені Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ (<https://bitly.su/t3qU>). В положенні прописано, що оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться під час поточного та підсумкового контролю. Згідно п.4.2 Положення основними критеріями при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю, є: виконання видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою/силабусом з дисципліни; глибина і характер опанування навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; вміння аналізувати достовірність одержаних результатів тощо. Оцінювання знань студентів в БДПУ здійснюється за 100-бальною шкалою, за європейською кредитно-трансфертною системою -ECTS та національною шкалою. На сайті ЗВО (<https://bitly.su/raGURA>) розміщено посилання на папку в Google Drive, в якій містяться силабуси навчальних дисциплін, що надають вичерпну інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання для здобувачів вищої освіти. В системі електронної підтримки навчання Moodle також розміщено інформацію, яка містить завдання для поточного та підсумкового контролю з обов'язкових та вибіркових дисциплін з критеріями оцінювання. На зустрічах з фокус-групами було підтверджено, що студенти проінформовані щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання з кожної освітньої компоненти на першому занятті.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти в БДПУ відповідає стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (<https://bitly.su/zo5YWJ>) і відповідно до ОПП та

навчального плану 2020 року здійснюється у формі атестаційного екзамєну.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ та Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. При спілкуванні з фокус - групами підтверджено, що здобувачі проходять різні форми контролю та ознайомлені з порядком їх проходження та оскарження результатів контрольних заходів, їх повторного проходження та процедурою розв'язання конфліктних ситуацій. Експертами було з'ясовано, що конфліктних ситуацій не виникало на даній ОП. У БДПУ аудиторії частково облаштовані відеоспостереженням, що забезпечує об'єктивність екзаменаторів під час проведення контрольних заходів: захист курсових, практик, кваліфікаційних робіт, проведення заліків та іспитів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності декларує та регламентує Положення про академічну доброчесність у БДПУ (<https://bitly.su/AIioMaG>), що визначає чітку та зрозумілу політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності і послідовно дотримується всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП. За порушення Положення здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування з Університету, позбавлення академічної стипендії, позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання. Згідно до Положення передбачено створення спеціальної Комісії з академічної доброчесності. Фактів порушення академічної доброчесності на ОП не було виявлено. ЕГ пересвідчилась на зустрічах з фокус-групами стосовно заходів щодо популяризації академічної доброчесності в освітньому просторі БДПУ (бібліотекою було проведено захід присвячений академічній доброчесності в освітньому просторі БДПУ <https://bitly.su/6bkrDpfO>, <https://bitly.su/NkfV>). Університет забезпечений технічними засобами попередження недоброчесності: спеціалізованими програмами перевірки системи Strike Plagiarism та частково відеокамерами в аудиторіях. Під час зустрічей експертною групою встановлено, що мінімальний поріг унікальності тексту складає 51%.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В БДПУ використовується система електронної підтримки навчання Moodle, функціонує інституційний репозитарій ЗВО, що забезпечує доступ до необхідної навчально-методичної та наукової літератури. Контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими, а процедури забезпечення об'єктивності екзаменаторів прописані у відповідних нормативних документах ЗВО. Позитивною практикою є існування в Університеті програми Strike Plagiarism та механізму для перевірки наукових текстів на унікальність. Підсумкова атестація здобувачів ОП відповідає Стандарту вищої освіти. Існує практика ознайомлення з принципами та нормами академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Положенням про академічну доброчесність у БДПУ не прописано запровадження та процедуру підписання Декларації про академічну доброчесність. Рекомендовано розглянути можливість запровадження практики підписання Декларації про академічну доброчесність для викладачів та здобувачів вищої освіти. Оскільки на думку ЕГ мінімальний поріг унікальності тексту є недостатнім (51%), рекомендовано посилити вимоги щодо рівня унікальності письмових робіт здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 5.1-5.3 та певною мірою узгоджена за підкритерієм 5.4. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОП загалом відповідає Критерію 5 з невеликими, що не є суттєвими. Рекомендації є досяжними. ОП відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Оцінка експертною групою відомостей про самооцінювання та ознайомлення з уточнюючою інформацією, що надана ЗВО під час конференцій, дозволила зробити висновок про відповідний рівень академічної та професійної активності викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми. Всі НПП, які забезпечують викладання на ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», мають відповідну базову освіту (або науковий ступінь), активно займаються науковою діяльністю. На досягнення визначених цілей та ПРН впливає і конкурсний відбір за участю конкурсної комісії БДПУ, до складу якої входять представники студентського самоврядування, на загальний рейтинг також впливає анкетування (<https://bitly.su/43eAZ>). Викладачі ОПП активно беруть участь у Всеукраїнських та Міжнародних наукових конференціях, ведуть навчально-методичну роботу. Діє центр викладацької майстерності ARS DOCENDI, на базі якого НПП систематично підвищують кваліфікацію (<https://bitly.su/uy2WKvql>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) здійснюється відповідно до «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників БДПУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://bitly.su/YXrjGJs2>; <https://bitly.su/ZQPACm>) під час проведення конференції з фокус-групами було з'ясовано, що процедура відбору НПП є цілком зрозумілою та прозорою і відповідає вище вказаному положенню, враховуються також наявність досвіду практичної роботи у сфері фінансів, банківської справи та страхування, свідоцтва про підвищення кваліфікації, результати відкритого анкетування (<http://bdpu.org/questionnaire-gef/>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ході аналізу отриманої інформації під час проведення онлайн зустрічей, експертною групою було зроблено висновок, що за даною ОПП ведеться активне співробітництво із роботодавцями та враховуються їх пропозиції (<https://bitly.su/UFez>) щодо вдосконалення/коригування цілей, вектору спрямування, особливих компонентів програми. Зокрема в ОПП 2020 р. (<https://bitly.su/rpno5ev>) були враховані пропозиції роботодавців щодо включення до переліку обов'язкових ОК таких дисциплін як «Економіка Північного Приазов'я», «Моделювання фінансових процесів курортно-рекреаційних систем»; дисципліни «Етика», «Естетика», «Риторика», «Сучасні бізнес-комунікації», запропоновані для включення до переліку вибіркових дисциплін.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В ході акредитаційної експертизи, було встановлено достовірність того, що до навчального процесу, а саме до проведення аудиторних занять та заходів у сфері неформальної освіти (семінари, тренінги) запрошуються професіонали-практики, представники роботодавців. Вони працевлаштовані на кафедрі на умовах зовнішнього сумісництва, або ж залучаються для проведення майстер-класів та гостьових лекцій і практичних занять. (<https://bitly.su/UFez>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Експертна група мала можливість пересвідчитись щодо сприяння професійному зростанню НПП. Так, у ЗВО діє центр викладацької майстерності ARS DOCENDI, де викладачі систематично підвищують кваліфікацію (<https://bitly.su/uy2WKvql>). НПП також мають можливість відвідувати різноманітні тренінги, що організовуються як на базі БДПУ так і за його межами за участю різних установ та організацій, в тому числі фінансових (<https://bitly.su/UFez>). Під час зустрічі експертної групи з викладачами даний факт був підтверджений.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Види преміювання, матеріального чи морального заохочення визначені колективним договором, та у Статуті БДПУ (<https://bitly.su/Xu6tk>) (<https://bitly.su/ZQPACm>) У ході зустрічей із академічним персоналом та із представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів головний бухгалтер БДПУ а також НПП підтвердили наявність зазначеного заохочення та факт його надання за визначені досягнення. Також проводиться рейтингування викладачів за допомогою анкетування "Викладач очима студента" (<http://bdpu.org/questionnaire-gef/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП, які забезпечують реалізацію ОПП, мають належний рівень академічної та професійної кваліфікації, активно займаються науковою та навчально-методичною роботою. Конкурсний відбір є прозорим, його процедура закріплена внутрішніми нормативними документами. В університеті існує дієва програма професійного розвитку ARS DOCENDI (<https://bitly.su/uy2WKvql>). Розвинена співпраця з закордонними університетами-партнерами, що дозволяє забезпечити проходження стажування викладачів за кордоном. Проводиться залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять за освітньою програмою "Фінанси, банківська справа та страхування". Залучення роботодавців до проведення майстер-класів («Актарні розрахунки» (<https://bitly.su/Folf>) стаття №4), та тренінгів («Бюджетна система» (<https://bitly.su/Folf>) стаття №1)

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутність активності НПП щодо проходження закордонного стажування, хоча ЗВО веде активну міжнародну діяльність (<https://bitly.su/7HC2gq6P>), в ході аналізу не було виявлено підтвердження закордонного стажування НПП. Розглянути можливість залучення представників зарубіжної наукової спільноти до викладання навчальних дисциплін (в рамках договорів про співпрацю).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1-6.6. ОПП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 за відсутності унікальних компонентів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Виходячи з відео-огляду шляхом відео он-лайн відвідування (Zoom) приміщень навчальних корпусів, зали засідань, навчальних аудиторій, комп'ютерних класів, бібліотеки і читального залу, санітарно-технічних приміщень, спортивних залів, їдальні та гуртожитків, що використовуються під час провадження освітньої діяльності за даною ОПП, а також ознайомлення з відео та фото-матеріалами, розміщеними на сайті БДПУ (<https://bitly.su/GZd9oumI>)

ЕГ зазначає, що БДПУ має достатні матеріально-технічні та фінансові ресурси. Навчальні аудиторії обладнані інтерактивними дошками, мультимедійними проекторами; комп'ютерні класи з ліцензійним програмним забезпеченням. Також додаткова інформація щодо стану матеріально-технічного забезпечення подана за посиланням <https://bitly.su/xImB4z>. Бібліотечний фонд БДПУ містить достатню кількість навчальної, наукової та періодичної фахової літератури. Фонд економічної літератури становить більше 10 тис. примірників. Крім того в бібліотеці є Фонд рідкісної і цінної книги, в кому зберігаються цінні книжкові пам'ятки. В бібліотеці є достатня кількість посадкових місць, а також є доступ до електронних освітніх ресурсів. Здобувачі мають вільний доступ до всіх інфраструктурних об'єктів БДПУ. Навчальні корпуси та гуртожитки обладнані пандусами, крім того в навчальних корпусах, спортивних залах та гуртожитках створені взірцеві умови для здобувачів з особливими потребами, в тому числі відремонтовані та обладнані відповідним обладнанням санітарно-технічні приміщення. В БДПУ створено умови для вільного доступу викладачів та здобувачів вищої освіти до мережі Internet в тому числі з використанням бездротового доступу WiFi. Під час карантинних обмежень НПП та здобувачі активно використовують систему дистанційного навчання «MOODLE», що підтверджено під час зустрічі з НПП, здобувачами, а також під час резервної зустрічі, на якій викладачі продемонстрували свої кабінети та наповненість відповідних ОК в зазначеній системі. Університет повністю забезпечений якісними навчальними площами, достатньою кількістю аудиторій, лекційних залів, навчально-виховних, спортивних споруд, які обладнані сучасним технічним оснащенням, що у повному обсязі забезпечує досягнення визначених ОПП цілей та програмних результатів навчання. В якості взірцевих практик ЕГ відзначає використання коштів отриманих в результаті участі в грантовому проєкті USAID «Підтримка дистанційного навчання для БДПУ» (2020-2021 рр.) для обладнання 2 лабораторій підтримки дистанційного навчання. Крім того БДПУ є учасником Проєкту USAID «Економічна підтримка Східної України» в рамках якого відбувається співпраця зі здобувачами щодо організації дистанційної освіти в умовах карантинних обмежень.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ констатує, що у БДПУ забезпечено безоплатний доступ, як для НПП так і здобувачів до всіх елементів інфраструктури та інформаційних ресурсів, у тому числі користування бібліотекою, комп'ютерними класами, електронними ресурсами, ресурсами наукометричних баз Scopus/ Web of Science та ін. Безоплатне користування ресурсами передбачене для всіх учасників освітнього процесу, що було підтверджено під час зустрічей ЕГ зі здобувачами ОНП, представниками студентського самоврядування, НПП (Зустріч 2, 3, 4).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

За результатами зустрічей зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, адміністративного персоналу, із представниками сервісних структурних підрозділів, відео он-лайн відвідування (Zoom) матеріально-технічної бази, ЕГ дійшла наступних висновків. Освітнє середовище БДПУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Створена сторінка на сайті, присвячена безпеці освітнього закладу (<https://bitly.su/bNjIYU>), на якій оприлюднено інформацію щодо правил поведінки при пожежі, інструкція щодо антитерористичної діяльності та запобігання сепаратизму. У навчальних корпусах БДПУ та гуртожитках забезпечується протиепідеміологічний та протипожежний режим, навчальні корпуси обладнані вогнегасниками, безконтактними санітаїзерами, проводиться термометрія, інструктажі з дотримання норм безпеки. В БДПУ обладнаний медичний кабінет, працює навчальна психолого-консультативна лабораторія (<https://bitly.su/6VbJ>) Її завідувач Радіонова М. (зустріч 6) повідомила, що до послуг лабораторії звертаються як здобувачі так і НПП з різних питань, в тому числі і з питань, пов'язаних із особливостями проведення занять в умовах дистанційного навчання. Також, під час зустрічей з представниками студентського самоврядування ЕГ з'ясовано, що в БДПУ проводяться заходи спортивного та фізкультурно-оздоровчого характеру, які пропагують здоровий спосіб життя. Крім того в БДПУ створено Компетентнісний центр інклюзивної освіти(<https://bitly.su/HqZBCr>), одним із завдань якого є Організація й проведення заходів з питань інклюзивної освіти (відеоконференцій, семінарів, майстер-класів, круглих столів).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня підтримка здобувачів здійснюється через доступ до системи дистанційного навчання - платформи MOODLE, де розміщені навчальні матеріали (<https://edu.bdpu.org/>), що було підтверджено під час резервної зустрічі. В БДПУ діє інститут кураторства, групи мають своїх кураторів, які підтримують з ними постійний зв'язок. Бібліотека створює освітній он-лайн контент, працює інституційний репозитарій, в якому розміщені навчально-методичні матеріали та наукові публікації НПП. Керівництво БДПУ пропагує відкритий доступ здобувачів до посадових осіб. Інформаційна та консультативна підтримка здобувачів здійснюється через НПП, а також за допомогою корпоративної та соціальних мереж (Сайт БДПЕУ, Viber, Telegram та ін.), що було підтверджено під час зустрічі з Гарантом та здобувачами. У БДПУ активно працює студентське самоврядування, яке проводить різноманітні заходи освітнього,

культурного, благодійного та спортивно-масового характеру (<https://bitly.su/EkMmtJL>) . Адміністрація та НПП підтримують їх ініціативи. Студентське самоврядування діє на підставі «Положення про студентську раду» (<https://bitly.su/RP42Xw>). На сайті БДПУ є сторінка студентського самоврядування (<https://bitly.su/xLMY>) на якій представлено склад ради, нормативна база, плани роботи та звіти. Представники студентського самоврядування входять до складу Вченої та Методичної рад БДПУ. Соціальна підтримка здобувачів здійснюється через надання соціальних стипендій на підставі чинної нормативної бази, в т.ч. «Положення про стипендіальну комісію» (<https://bitly.su/1pck>). Крім того активно працює Профспілковий комітет студентів (<https://bitly.su/xCRQ2>) .

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відео-огляд матеріально-технічної бази дозволяє стверджувати, що БДПУ створює необхідні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами: навчальні корпуси та гуртожитки обладнані пандусами, у вбиральнях обладнані спеціальні кабінки. Також діє навчальна психолого-консультативна лабораторія (<https://bitly.su/6VbJ>) та компетентнісний центр інклюзивної освіти (<https://bitly.su/HqZBCr>). За даною ОПП особи з особливими потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій викладено в Статуті БДПУ (<https://bitly.su/ZQPACm>) , в Колективному договорі (<https://bitly.su/9lhaN>), в «Положенні про політику попередження і боротьби із сексуальними домаганнями та дискримінацією у Бердянському державному педагогічному університеті» (<https://bitly.su/hLOSwpG>), в «Положенні про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (<https://bitly.su/mBUcFZDO>). Під час зустрічі з академічним персоналом та здобувачами ОПП підтверджено, що вони обізнані щодо процедур врегулювання конфліктних ситуацій, але не стикалися з проявами академічної недобропорочності, дискримінації, корупційними діями. В БДПУ проводиться окреме анкетування присвячене питанням запобігання та протидії дискримінації, корупції, сексуальному домагання, результати якого в узагальненому вигляді оприлюднено у відкритому доступі (<https://bitly.su/izB9k>). Зокрема результати опитування загалом по університету свідчать про те, що є певна частка (хоча вона не досить значна) здобувачів, які не ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. Також незначна частка здобувачів зазначила, що в університеті є випадки конфліктних ситуацій. Учасники освітнього процесу за даною ОПП під час зустрічей з ЕГ зазначали, що конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

В БДПУ створені всі необхідні умови для розвитку освітнього середовища та його матеріального забезпечення. Університет забезпечений якісними навчальними площами, достатньою кількістю аудиторій, лекційних залів, навчально-виховних, спортивних споруд, які обладнані сучасним технічним оснащенням, та ліцензійним програмним забезпеченням, що у повному обсязі забезпечує досягнення визначених ОПП цілей та ПРН. Університет має взірцеві практики щодо використання коштів отриманих в результаті участі в грантових проєктах для обладнання навчальних лабораторій та підтримки дистанційного навчання. В БДПУ створені взірцеві умови для навчання осіб з особливими потребами. Реалізується політика та розроблені процедури щодо вирішення конфліктних ситуацій, боротьби із сексуальними домаганнями та дискримінацією. Проводиться тематичне анкетування в результаті якого з'ясується реальний стан та наявність конфліктних ситуацій, наслідком чого є розробка адекватних заходів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Наявність за результатами анонімного анкетування окремих конфліктних ситуацій, а також той факт, що БДПУ не приховує дану інформацію свідчить про усвідомлення адміністрацією університету реального стану справ і не може бути трактована як недолік, але в якості рекомендації ЕГ пропонує посилити роз'яснювальну роботу серед здобувачів в частині їх обізнаності процедур вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками, які мають ознаки взірцевих за підкритеріями 7.1 - 7.6. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо повної відповідності ОПП Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ЗВО розроблені і діють «Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ» (<https://bitly.su/Oe133p>), «Положення про освітні програми БДПУ» (<https://bitly.su/1yivyO>) та «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у БДПУ» (<https://bitly.su/cZd14r66>), які регулюють процедуру розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП. Під час зустрічей з фокус-групами експертною групою встановлено, що до процесу удосконалення освітньої програми залучаються всі зацікавлені сторони (протоколи засідання робочої групи Додаток 1).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертами, під час інтерв'ю зі студентським самоврядуванням та здобувачами вищої освіти встановлено їх обізнаність щодо залучення до перегляду та внесення своїх пропозицій в процесі реалізації ОПП. Студенти мають можливість вносити свої пропозиції щодо покращення освітнього процесу також шляхом анкетування, результати якого відображені на сайті (<https://bitly.su/WaLT>). За результатами анкетувань приймаються управлінські рішення для розв'язання виявлених проблем та відбувається перегляд ОПП з внесенням відповідних пропозицій. Тому, студенти є повноцінними партнерами щодо всіх процесів забезпечення якості в процесі реалізації ОПП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

При формуванні компетентностей ОПП, укладання угод на проходження студентами практики залучалися такі роботодавці, як: Виконком Бердянської міської ради, відділення №10007/0339 АТ «ОщадБанк», РЦП БЗРД АТ «Страхова Група «ТАС», ТОВ «Азовська кабельна компанія», ТОВ «Санаторій «Нива», ДОЦ «Червона Гвоздика». Експертами під час он-лайн зустрічі, на якій були присутні КОМАРОВА Інна (начальник відділу муніципальних ініціатив, інвестицій та енергоменеджменту виконкому Бердянської міської ради) та КІРЮШЕНКОВА Тетяна (заступник керуючого ТБВВ №10007/0339 АТ «ОщадБанк») пересвідчилися, щодо тісної співпраці роботодавців з Гарантом ОПП щодо її вдосконалення (запропоновано вивчення таких освітніх компонент, як етика, естетика, риторика та сучасні бізнес-комунікації, які сформують навички ефективної комунікації (протоколи засідань робочої групи Додаток 1). Формування пропозицій щодо професійних компетентностей та вдосконалення професійної складової ОПП відбувається в процесі робочих бесід, під час розширених засідань кафедри й інших спільних заходів (Днях відкритих дверей). на сайті ЗВО відображена актуальна інформація щодо постійної співпраці (<https://bitly.su/ckgZJPrl>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Перший випуск за ОП відбувся в 2020 році. Під час зустрічі з експертами гарант ОП Гриценко М.П. розповів, що спілкується зі своїми колишніми студентами та знає про їх шлях кар'єрного зростання. Також, під час зустрічі з випускниками було підтверджено дану інформацію (зі слів випускників створена група у Viber, через яку відбувається комунікація). Шляхом опитування випускників відбувається збір інформації щодо їхнього кар'єрного росту. Випускники кафедри економіки, підприємництва та фінансів Васильєва І. (АТ «Укрсиббанк») та Панащенко В. (АТ КБ «ПриватБанк») періодично залучаються до проведення заходів щодо працевлаштування майбутніх випускників та обговорення щодо вдосконалення і реалізації ОП, що відображено в протоколах засідання робочої групи (Додаток 1).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В БДПУ діє 5-ти рівнева внутрішня система забезпечення якості вищої освіти (<https://bitly.su/cZdI4r66>), що базується на стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Вона безпосередньо спрямована на задоволення інтересів усіх зацікавлених сторін. Саме таким чином у процесах внутрішнього контролю та покращення якості освіти задіяні майже всі учасники освітнього процесу. Та завдяки такій взаємодії забезпечується вчасне реагування на виявлення недоліків та слабких сторін в ОПП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час аналізу експертною групою виявлено, що зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередньої акредитації ОПП, були враховані, недоліки виправлені та прийнято ряд заходів для удосконалення програми. Зокрема, до навчального плану на 2020-2021 н.р. до орієнтовного переліку дисциплін вільного вибору включено дисципліни, які сприяють формуванню креативного мислення та презентаційних навичок, а саме: Логіка, Етика, Естетика, Риторика та проведено тренінги (<https://bitly.su/EMYQDsrJ>). До складу робочої групи щодо моніторингу та оновлення ОПП увійшли представники курортно-рекреаційної галузі (ТОВ «Санаторій «Нива», ДОО «Червона Гвоздика»). Згідно до висловлених зауважень внесені зміни до структурно-логічної схеми ОП щодо викладання ОК Фінанси (3-4 семестри у ОПП редакції 2020 р. замість 5-6 семестрів у ОПП редакції 2019 р.), окремо в ОПП та навчальному плані передбачено кредити ЕКТС для написання курсових робіт за ОК (раніше курсова робота була складовою частиною ОК). Відповідно до Стандарту вищої освіти на підготовку до атестаційного екзамену передбачено 3 кредити. У ОПП 2020 року дисципліни за вибором здобувачів освіти становлять 25% від загальної кількості кредитів. У БДПУ проводяться заходи щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів освіти (<https://bitly.su/tXsu>), що сприяє обізнаності здобувачів в даному питанні. За даною ОПП до освітнього процесу залучено професіоналів-практиків. В рамках цього, 21 грудня 2020 року відбулася онлайн-зустріч з фахівцем-практиком з питань організації фінансового планування та директором з питань фінансово-економічного планування та бюджетування ТОВ «Азовська кабельна компанія» (<https://bitly.su/VcdmX>). Розроблені силабуси всіх освітніх компонент ОПП і розміщені у вільному доступі. Залучено випускників минулих років до засідань робочої групи щодо моніторингу й оновлення ОПП, а саме Антона Володченко, Ольгу Маєвську, Вікторію Панащенко, Юлію Сахно (протоколи засідань робочої проектної групи).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу, експертна група пересвідчилась у наявній культурі якості, що сформована в БДПУ завдяки п'ятирівневій СЗЯВО. Всі учасники процесу розуміють свою роль, щодо підвищення культури якості освіти та залучені до процесу внутрішнього забезпечення якості ОПП на етапі її формування, затвердження та перегляду. Працівниками бібліотеки проводяться заходи щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів освіти (<https://bitly.su/tXsu>). ЄГ встановлено, що до оновлення ОПП активно долучаються зовнішні та внутрішні стейкхолдери, професіонали-практики, у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Тож, можна констатувати той факт, що академічна спільнота БДПУ відчуває спільну відповідальність за підвищення якості освіти, в процесі реалізації ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В БДПУ сформована досить дієва система забезпечення якості освіти, яка постійно здійснює моніторинг якості освітнього процесу за ОПП, оперативно реагує на недоліки, що були виявлені в процесі реалізації ОПП. Позитивними моментами є: сформована чітка процедура щодо реагування на порушення академічної доброчесності; відбувається анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу; систематично відбувається перегляду та оновлення ОПП в цілому, залучаючи роботодавців, студентів, випускників та враховуючи потреби ринку праці та актуальні практики провідних українських і зарубіжних ЗВО; психологічна підтримка всіх учасників освітнього процесу. На сайті БДПУ сформований каталог вибіркового дисциплін, які допомагають отримати додаткові компетентності за ОПП. Випускова кафедра економіки, підприємництва та фінансів підтримує зв'язок з випускниками спеціальності та прослідковує їх кар'єрний шлях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

До слабких сторін можна віднести те, що за даною ОПП не відбувається оприлюднення на сайті ЗВО та гуманітарно-економічного факультету рецензій стейкхолдерів на ОПП. ЕГ рекомендує здійснювати таке оприлюднення у відкритому доступі для забезпечення інформування зацікавлених осіб. Водночас рекомендовано продовжувати практику залучення потенційних роботодавців до освітнього процесу, що сприятиме здобувачам вищої освіти краще відстежувати сучасні тенденції у фінансовій сфері. Рекомендовано удосконалити зміст анкет.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом ОПП та освітня діяльність відповідає Критерію 8. ЕГ дійшла такого висновку врахувавши сильні сторони ОПП: дієва система забезпечення якості освіти; сформована чітка процедура щодо реагування на порушення академічної доброчесності; відбувається анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу; систематично відбувається перегляду та оновлення ОПП, залучаючи всіх зацікавлених сторін; психологічна підтримка всіх учасників освітнього процесу; постійна робота по формуванню каталогу вибіркових дисциплін; збір інформації та відстеження кар'єрного шляху та траєкторії зростання випускників. Виявлені слабкі сторони (не відбувається оприлюднення на сайті БДПУ та гуманітарно-економічного факультету рецензій стейкхолдерів на ОПП) не є суттєвими та можуть бути усунені в короткі терміни. ЕГ зробила такий висновок врахувавши практику роботи БДПУ над усуненням недоліків, сформульованих під час попередніх акредитацій.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Документи що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, знаходяться на офіційному сайті університету (<https://bitly.su/ZQPACm>). Всі нормативні акти є чіткими та зрозумілими учасникам освітнього процесу, що було підтверджено під час відповідних зустрічей.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

При створенні ОП було враховано побажання та пропозиції стейкхолдерів, враховано наступні пропозиції (<https://bitly.su/UFez>) доповнення запропонованими дисциплінами (Економіка Північного Приазов'я, Моделювання фінансових процесів КРС(<https://bitly.su/YOhu3M>) п.2.1; дисципліни Етика, Естетика, Риторика, Сучасні бізнес-комунікації (<https://bitly.su/Z7jp06>)), а також вся інформація щодо внесення змін за ОП своєчасно оприлюднюється на сайті (<http://bdpu.org>), попередньо зміни\пропозиції виносяться на засідання кафедри, на яких можуть бути присутні заздалегідь погоджені заінтересовані сторони. Докази: сайт БДПУ

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація щодо освітньої програми знаходиться у вільному доступі та своєчасно оновлюється на сайті (<https://bitly.su/pno5ev>) Докази: сайт БДПУ, освітні програми "Фінанси, банківська справа та страхування" (<https://bdpu.org.ua/opp/bakalavr/>) посилання на ОПП 2016-2020рр.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною можна відмітити пряму співпрацю зі стейкхолдерами з метою одержання зауважень та пропозицій, котрі розглядаються та за доцільності впроваджуються у робочі програми ЗВО(<https://bitly.su/YOhu3M>) п.2.1; (<https://bitly.su/Z7jpo6>), що також підтверджено під час роботи експертної групи. А також вичерпне наповнення сайту (<http://bdpu.org>) необхідними документами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

В БДПУ значна частина документів зокрема щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача відбувається у паперовому вигляді, що суттєво знижує ефективність організації даної роботи, уповільнює процес збору та обробки такої інформації. ЕГ пропонує розглянути можливість створення в БДПУ системи електронних кабінетів для всіх учасників освітнього процесу, з метою поліпшення організації роботи, прискорення збору інформації, якісної комунікації між усіма учасниками освітнього процесу, можливості спрощення процесу внесення пропозицій, також проведення анкетувань онлайн як у відкритій так і у анонімній формі.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОПП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1-9.3. ОПП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 без унікальних компонентів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Відсутні.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток 2 Навчальний план ОПП 2020.pdf</i>	MULENPHk6L72/dFoEkVW4MoWNz2KLQP3fAWR TXhd1EU=
Додаток	<i>Додаток 1 Протоколи робочих груп.pdf</i>	rGI16y5oEtxFVveyOqAAepCYSbw9GP9lO5gYmXAh HDw=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Школьник Інна Олександрівна

Члени експертної групи

Євтушенко Наталія Миколаївна

Величко Олександр Миколайович